

Oversikt.

I tiden 18.-29. februar er ikke inntruffet noen større eller avgjørende militære begivenheter. På Østfronten fortsetter russernes fremgang. Libya er det nærmest stillstand, mens japanske fremdeles har initiativet i Østen.

Russland.

Det har vært hårdt kamp på alle frontavsnitt, og russene har trengt tyskerne tilbake delvis med svært tap for tyskerne. Schlüsselburg har vært hårt angrepet og utsatt for ständig artilleriild. Sydvest for Lenigrad har russene på to steder trangt inn i de tyske linjer. De har erobret sterke befestede stillinger. Syd for Ilmen-sjøen har de etter hårdt kampet nu slått et helt tysk armekorps og tatt store mengder materiell. Det ble tidligere meldt at russene har tatt byen Eresti som ligger 280 km. vest for Rozaisk og 100 km. nordvest for Smolensk. Dette er det vestligste punkt som hittil er nevnt i de russiske meldinger. Det ble tidligere tatt nederlandske fanger, som fortalte at de var tvangsauskrevet til å arbeide i Tyskland, og det fra uten videre beordret til fronten som "frivillige". På midtfronten har russene utfoldet stor aktivitet, og på sydfronten er Timosjenkos avdelinger rykket frem 160 km. vest for byen Taganrog. Denne fremrykkingen er av betydning, fordi den kan avskjære tyskernes forbindelseslinjer til Krim. Det har daglig vært meldt om nye landsetninger av tropper på Krim. Kampene foregår høftigst i retning av Feodosia. Den Røde Stjerne, sovjetens organ, sa den 22.: "den tyske krigsmaskin er underminert, men ikke ødelagt. En hard og blodig kamp står foran oss." Avisen er overbevist om at Hitlers meget omtalte våroffensiv vil bli slått tilbake og at Hitlers arme skal bli slått i år. "Våroffensiven blir en fiasko", slutter Den Røde Stjerne. Ved feiringen av den røde armés 24 års dag var Stalin tilstede ved en stor parade på Den Røde Plass i Moskva, hvor Hitler hadde ment å holde sin seiersparade ifjon. Stalin sendte ut en dagsorden til sine soldater. I sitt budskap erklarer han at den tid ikke er langt borte da den røde armé vil drive fienden bort fra Sovjets jord. Russlands krigsmål er å ødelegge Hitler og hans gjeng, men han betegner det som ondsinnet løgn at den røde armé har til hensikt å ødelegge den tyske stat og det tyske folk. Den dag er ikke langt borte da den røde armé vil drive fienden bort fra Leningrad, da den vil befri Hviterussland, Ukraina, Lithauen, Latvia og Karslia, da de vil befri Krim, og da det røde baner igjen vil vise over Sovjets territorium. Stalin fortsatte med å tale om de mange vanskeligheter som fortsatt ligger foran dem. Fienden lider nederlag, sier han, men er ennå ikke ødelagt. Jo flere nederlag han lider, desto mere gal blir han. Det er nødvendig stadig å ha nye avdelinger som kan gå til fronten. Den røde armé har ikke, og kan ikke ha rasvhat mot andre folk, heller ikke det tyske. Teorien om likberettiget rase, og hevdelsen av alle folks rettigheter har gjort alle frihetskende folk til venner av Sovjetavdelingen. Stalin trakk derefter frem Hitlers feilberegringer og den røde hærs fremgang. I løpet av kort tid sa han, tildekte den røde hær Hitler det ens slag etter det annet. Tyskerne er nu ikke lenger militært overlegen. Utfallset av krigen vil nu ikke bli avgjort av overraskelsesmomentet, men av langsiktige forhold slik som hjemmefronten fastsetter, moralen, divisjonenes antall og kvalitet, utrustningen, organisasjonen og befolkets dyktighet.

Libya. Middelhavet.

I begynnelsen av perioden 18.-29. februar hadde engelskmennene initiativet, og tyske og italienske patruljer ble slått tilbake. Senere har engelskmennene drevet en del flyvirksomhet og bombet aksemaktenes tillförselslinjer. Ellers har situasjonen vært preget av en visst stillstand, men man kan vel gå ut fra at dette bare er stille før stormen. Der

6 MRTS. 1942

trekkes op forsterkninger på begge sider. Fanger som er tatt av engelskmennene erkänner at de er kommet over direkte fra Østfronten, og general Rommel har ifølge innrømme at store ubåt-styrker er blitt overført til Middelhavet. Han har erklaart at stillingene ikke kan holdes i Nordafrik hvis ikke forbindelseslinjene over Middelhavet sikres. Transportskip er senket av engelskmennene i Middelhavet. Angrepene på Malta fortsetter men selvom flyplassene er mindre brukbare som baser og lavalettas havn er et ukrygt opholdsted for flåten, holder denne festning, tross den har vært utsatt for usantelige bombardementer, som stadig har øket i kypinghet og intensitet siden krigen brøt ut.

Stillehavet:

Efter Singapores fall som Churchill i en tale nærmere har gjort rede for når japanerne gjort utfall sydover mot Øya Bali ved Sumatras sydspiss, og noe Øya Timor rett nord for Australias nordkyst. Begge disse øyer er nu erobret av japanerne. Der fortas sterke angrep på Java. I forbindelse med besettelsen av de to øyene har japanerne fått enorme tap i fly og skip, for ikke å snakke om menneskeliv. Det har rast et stort luft- og sjøslag utenfor Bali, hvor et meget stort antall japanske krigsskip, transportskip og fly er ødelagt. Japanerne har med store styrker rettet meget hårdt angrep mot de allierte tropper i Burma. Det er japanernes mål å avskjære Burmanveien, som er hovedåren for de engelske og amerikanske transporter fra Rangoon gjennom Burma til Chiang Kai Cheeks armer i Kina. Større kinesiske styrker er ryddet inn i Thailand og truer japaner i flanken. Man må frykte for at Rangoon er i stor fare. Chiang Kai Che har allerede i 1939 vært oppmerksom på den eventuelle et at Rangoon kunne bli tatt og veien stengt. Og det blev da påbegynt arbeide med en ny forbindelsesvei meget lengre nord. Her er nu løpetet opp 20000 km i ferd med å gjøre veien ferdig. Denne vei vil få en langt større kapasitet enn den nu benyttede Burmanvei. På Filippinene behøver amerikanerne situasjonen helt. De japanske tap av frontlinjefly beregnes av engelskmennene til 700 fly, hvilket antas å være 20% av det japanerne disponerer.

Amerika:

Amerika har nu 4 millioner soldater stående ferdig. Til neste vår vil tallt være øket til 10 millioner. Sålt er der under trenings 17 millioner mann. Amerika opererer med et krigsbudsjett på 32 000 millioner dollar. Høedet inektige amerikanske produksjonsapparat er satt inn i krigsproduksjonen. Man kan ikke gjøre seg noen forestillinger om lynd dette vil si, men en liten unøye får man når man husker at den amerikanske bilindustri hadde en kapasitet på 8 millioner vogner pr. år under normal tid i fredstid. Tre av Amerikas største bilkoncerner er sammen gått inn i produksjon av fly og motordele. 5 000 amerikanske montører arbeider i Iran i de amerikanske fabrikker der. Det er en voldsom økning i byggevirksomhet, dokker og havnesbygg, fabrikker og jernbaner, gror frem første fly og begynt å komme. De hentes på flyplassene av russiske flyvere som flyr dem op til frontene i Russland.

Både Churchill og Roosevelt har i disse dager talt til engelskmenn, amerikanere og alle de allierte nasjoner. De har begge innrømmet det alvorlig i de nederlag de allierte har hatt, men ser begge ned den størete tillitsfullhet på frontiden, selv om svære kamper forestår.

KLARE LINER.

I dag har Nasjonal Samlings forrederregjering fra Kong Haakon den 7. slet i Oslo utstedt en "lov" om nasjonal vugdomstjeneste. Etter denne skal alle norske barn, gutter og piker mellom 10 og 18 år daglig i noen timer frist frivillig påvirknes av N.S.' utlerte agitatorer og opdras i deres ånd.

Det har sikkert reist sig en storm av forbipasser i hele det norske folk, en forbipasselse som dog er blandet med en viss følelse av maktesløs

het. En sier seg selv: Hvad han vel jeg alene utrette mot dette? Det nyttar ikke. Og den, enkeltvis nyttar det ikke. Men enkelt utgjør Norges 950 000 foreldre en makt som kan knekke H.S.'s bestribelser på å ta fra oss barna. Vi kan gjøre noe, og vi må gjøre det! Hvis vi ikke sier opp her og setter hardt mot hardt, så underskriver vi vår egen dødsdom som frie mennesker og vi utlaverer landet vårt til treldom og ødeligelse.

Det er ikke vanskelig å forstå hvem H.S. vil ha med dette nye anslaget. De har ikke kunnet knekke oss ved å angripe dem fra, og velger derfor nu å forsøke å falle oss i ryggen ved å røve fra oss de prektige lojaliteten våre. En vil kanskje si: "Ja, men ungene føler jo helt som vi, de vet hvad det gjelder - de lar seg ikke påvirke og dessuten invirker vi også videre på dem på vår side." Og vi som er far og mor skal nok vite å bevare ungene våre fra å falla ifor nazistenes latterlige agitasjon. Men millioner av tydne foreldre så akkurat det samme til seg selv da de stod foran det samme problem i 1933 etter Hitlers maktovertakelse i Tyskland. De trodde også de skulde kunne bevare sine barns sjeler frelst gjennom denne påvirkningen. Og resultatet? Vi hører det bare så alt for godt. Resultatet ble at ikke bare blev barna opdraaet til overbeviste, troende nazister, men foreldrene ble også i sin tur påvirket av barnas begeistring for det nye, slik at de enten selv gikk over til nazismen eller også til slutt oppgav den håpløse kampen og sank ned i en så dyp sløvhed at selv ikke de mest håpfullende utslag av nazistenes barbariske ferd til dem til å reagere mer. Hvis vi gir etter på dette punkt, kommer H.S. til å opdra våre barn til å bli nøyaktig lik de tyskere som falt over Norge som en sulen grøsstoppesverm den 9/4/40,- som baner sin vei ved hjelp av foreldre som ikke skyr noe gement middel, som gjør sine fremstøt ved bakhåndangrep og løftebrudd, som vinner sine opslukkede "militære" seire dekket av vergeløse kvinner og barn, sårede og syke som driver formen sitt, som fengsler, mishandler, piner og myrder ned for føte på sin vei! Slik skulle våre barn bli?

Hørme nærmere inn på hvordan tyskerne ved anvendelse av vold, overtrødelser og bestrikelsjer, tvang, osv. formålssielser, slik barn til å gå helt op i nazismen, er det ikke plass til her.eller ikke den kamp som oppsto mellom foreldre og barn. Det er skrevet bøker om dette sørgerlige kapitel av flyktede tyskere, som har sett hvordan tilsist foreldrene måtte gi seg for overmakten. Vi må straks fra første stund si et overbevist, kraftig innett NEI. Det ventes kanskje konsekvensleir og kanskje verre saker på noen av oss,- vel, la det komme. Alle sammen kan de ikke sette fast, ikke en gang en liten del av oss. Vi må forsvare barna. Det vil påvirke dem. Det skaper en solidaritet om demokratiets idealer som aldri kan brytes istykket av Quisling og hans gjeng. Vi sier NEI. Tyskarna lau Quisling og hans medformodere burde så meget de vil ned Norges indre administrasjon, sålenge de ikke skaper uroligheter som kommer i veien for tyskernas krigsanstrengelser og sinker tyskernes krigsproduksjon. Går det imidlertid for meget bruk kan man gå ut fra at tyskerne sikkert vil si fra. En samletaksjon har derfor meget gode utsikter til å lykkes med hell, men den må skje samlet, ellers nyttet det ikke.

Fredag morgen, den 9. februar, bragte morgenavisene meddelelse om nye forordninger til nazifiserering av Norge, om lærerstanden og lærernes plikt til å melle seg inn i Norges lærersamband som står under ledelse av den faciatiske nazist Orvar Sæther. Den samme And som preget biskopenes skrivelse til minister St. Jøke, har også preget den norske lærerstand.. Nedst  ende skrivelse er hittil undertegn  t av over 11 000 av et samlet antall på 12 000 lærere:

" Til Norges Lærersamband, Christian Augusts gt. 19, Oslo. - Jeg finner ikke  kunne medvirke til en opdragelse av Norges ungdom etter de linjer som er satt opp for U.S.U.T.'s ungdomstjeneste, da dette strider mot min

sanvittighet. Det at medlemskap i Norges Lærersamband etter landslederens uttalelse bl.a. pålegger mig forpliktelse til å medvirke til en slik oppdragelse, og det dessuten stiller andre krav som strider mot mine tilsetningsvilkår, finner jeg å burde meddelle at jeg ikke kan betrakte mig som medlem av Lærersambandet."

På enklete skoler er denne skrivelse innsendt av det samlede lærerpersonale, på andre er det bare de lærere som er medlem av N.S. som har unntatt å sende skrivelsen. Det har pågått forhandlinger mellom lærerne og Skancke, og der har stått vites vart aritydet i lighet for at lærerne skulle få garanti for at de skulle slippe en del av de forpliktelser som medlemskapet av Norges Lærersamband medfører. Noe resultat foreligger imidlertid ennå ikke, utover at Skancke har forordnet en måneds "brenselsferie" for skolene landet over, og at politiet 26/2/42 har arrestert formannen i Norges Lærerlag, overlærer Bilde, sekretæren O. Kvalem samt overlærerne Haug og Viborg. Dessuten er det bestemt at all gasjeutbetaling til lærerne skal stanses. Selv ikke optjent lønn for februar vil bli utbetalt.

.....

Førøvig har Skancke også på annen måte vært virksom. Han har på lørdag med øieblikkelig virkning avsatt domprost Fjellbu ved Trondheim domkirke i anledning av domprostens ranke og ureddes holdning under episoden i Trondheim 1. februar, da høimessen blev beordret overlatt Blessing Dahle. En gudstjeneste kl. 2 i domkirket ved domprosten blev forhindret av politi og sognsgeistige Jæge og en her av polititjenestebetjenter.

Prost i Vesterålen, Rothe, som har gjort inn for nyordningens ideer og ydet forrederpartiet sine tjenester, er belønnet med stillingen som domprost.

Forlagene har fått sine kommissariske ledere. Således er programsekretær Einar Schibbye tildelt som kommissarisk leder av Aschehougs Forlag. Sine litterære kvalifikasjoner for denne stillingen er han dokumentert i en bok han før noen år siden skrev under navnet Ivan Kanonikoff "Få bunnen av Skagerak". Når han nu også er ansatt som kinodirektør i Oslo, må det vel sies at denne kraft på det kulturelle område er forholdsvis bra utnyttet. Heil og sel, onkel Einar.

Gyldendal Norsk Forlag er blitt velsignet med maleren Tore Hanssen i samme stilling. Hans litterære kvalifikasjoner er ukjente. Most kjent er han som sin vanartede fars søn. Under disse to og lignende herrers auspicier vil den nye norske litteratur gro op.

.....

Angivere.

Frukt- og grønnsakshandler Hans Olsen, låger Møllergt. 48.

Inspektør Brattlie, Oslo Ligningsvesen

Karin Johannessen, Colletts gt. 79, II.

Brynjulf Øvrum, Tåsen Allé, V. Aker

De to siste ansatt ved Oslo Lysverker.

Kristian Aubert, Aker, og Per Salvesen, Kragerø, er med en dags mellomrum døde i tysk fengsel, Møllergt. 19, etter den behandling de har fått i fengslet.

Det samme er tilfelle med en tredje som hvis nevn det ennå ikke er lykkes oss å bringe på det rene. Det har fra de pårørende vært gjort henvendelse til det tyske politi for å få de døde utleveret, men politiet har nektet dette. Askene vil bli utleveret når kremasjonen har funnet sted. Både Aubert og Salvesen var unge menn og kjente skiløpere.

GUD BEVARE MONGEN OG NEDERLANDET!